

วิเสสนุตตรบท กัมมชารยสมาส

วิเสสนุตตรบท กัมมชารยสมาส คือ กัมมชารยสมาสที่มีบทวิเสสนะอยู่หลัง บทนามนามอยู่หน้า หรือบทประธานอยู่หน้า

ถ้าบทนามนามเป็นคน แปลว่า ผู้..... นครโค

ถ้าบทนามนามเป็นสิ่งของ แปลว่า อัน.....ภตตคัค

ถ้าบทนามนามเป็นสัตว์ แปลว่า ตัว.....สุนขโค เป็นต้น

ตัวอย่างรูปวิเคราะห์

สตโต วิเสโส สตตวิเสโส

(อ.สัตว์ผู้วิเศษ)

นโร วจโร นรวโร

(พระเจ้าประเสริฐ)

มนุสโส ทลิทโท มนุสสทลิทโท

(มนุษย์ผู้ขัตสน)

แบบวิเคราะห์ในคัมภีร์ศัพทศาสตร์

สตโต จ โส วิเสโส จาติ สตตวิเสโส

(อ.สัตว์ด้วย อ.สัตว์นั้น เป็นผู้วิเศษด้วย เพราะเหตุนั้น ชื่อว่า สตตวิเสโส ๆ

แปลว่า อ.สัตว์ผู้วิเศษ)

นโร จ โส วจโร จาติ นรวโร

(อ.นระด้วย อ.นระนั้น ผู้ประเสริฐด้วย เพราะเหตุนั้น ชื่อว่า นรวโร ๆ แปลว่า อ.นระผู้ประเสริฐ)

มนุสโส จ โส ทลิทโท จาติ มนุสสทลิทโท

(อ.มนุษย์ด้วย อ.มนุษย์นั้น ผู้ขัตสนด้วย เพราะเหตุนั้น ชื่อว่า มนุสสทลิทโท ๆ

แปลว่า อ.มนุษย์ผู้ขัตสน)

แบบฝึกหัดท้ายบท

จงวิเคราะห์บทสมาสต่อไปนี้

๑. พุทฺธโฆสจริโย (อ.พระพุทฺธโฆสะผู้เป็นอาจารย์)
๒. ฌมฺมปฺลาจริโย (อ.ฌมฺมปฺลผู้เป็นอาจารย์)
๓. วิปាកาวเสโส (อ.วิปាកอันเหลือลง)
๔. วตฺตฺวิเสโส (อ.วตฺตฺอันวิเศษ)
๕. ลากฺคุโต (อ.ลากอันเลิศ)